

Statens Kärnkraftsinspektion
106 58 Stockholm

Granskning av SKB:s Fud-program 2007. Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall

SKB:s FUD-program 2007 har som viktig utgångspunkt att få fram underlag för ansökan enligt Kärntekniklagen för slutförvaret för använt kärnbränsle och ansökan enligt Miljöbalken för slutförvarssystemet. Ansökningar avses att lämnas in under slutet av 2009.

De frågor som främst rör Boverkets ansvarsområden gäller val av lokalisering av ett slutförvar främst för långslivat och högaktivt använt kärnbränsle och därmed sammanhängande bl.a. var av metod. Frågan är nu inne i ett skede då en planberedskap ska utformas med val av område för deponering som uppfyller kravet på god hushållning. Den metod som i huvudsak utvecklas för ett slutförvar är KBS-3-metoden. Boverket menar att det är bra att denna metod och därmed sammanhängande system utvecklas så långt att det kan bli en acceptabel metod att använda från hälsa och säkerhetssynpunkt liksom från miljösynpunkt. Utvecklingen bör dock vara sådan att andra metoder också kan utvecklas om någon annan visar sig mer fördelaktig längre fram. Val av slutlig metod bör göras i samband med ställningsstagande till ett slutförvar. Beslut om andra system som utvecklats för att tillämpa denna metod bl.a. om inkapslingsanläggning bör därför inte heller fattas innan ett samlat ställningsstagande till metod gjorts.

Den svenska energipolitiken innebär fortsatt drift av kärnkraftverk utan någon politiskt satt tidsgräns. Samtidigt finns en diskussion om att bygga nya reaktorer. Det sätter nytt fokus på om det går att använda uranbränslet effektivare än idag. Möjligheter finns att både minimera områden som behöver utnyttjas för brytning av uranmalm liksom möjligheterna att minimera avfallsmängderna. Det ökade energisamarbetet inom EU kan också ge en ökad aktualitet åt denna fråga. Frågan har också koppling till återtagning av lagrat radioaktivt bränsle. En aktualisering av den redo-

visning som gjordes i FUD-program 95 är önskvärd inför ansökan om slutförvaret.

Enligt vad Boverket erfarit är platsundersökningarna på de två alternativa lokaliseringsplatserna för utbränt kärnbränsle med en slutförvarslösning enligt KBS-3-metoden i Forsmark och Simpevarp i huvudsak avslutade. Genom att SKI 2004-12-02 fattade beslut att berörda områden är av riksintresse för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall har en nationell bedömning gjorts att dessa områden är av nationell betydelse. Grunden har då också lagts för att skydda områdena tillsvidare genom en fysisk planberedskap. Därefter har kommunerna genom olika planeringsinsatser bekräftat och konkretiserat detta och skapat en lokal beredskap för att lösa denna fråga. Oskarshamns kommun har i antagen Fördjupning av översiktsplanen för Oskarshamns kommun, Översiktsplan 2000, Simpevarps- och Laxemarområdet m.m. konkretiserat och redovisat områden riksintresse för djupförvaret. Östhammars kommun arbetar med ett detaljplanearbete som ska medge ett slutförvar.

I planerna anges att SKB-planerar att bygga ut SFR för att kunna börja ta emot rivningsavfall från Barsebäcks kärnkraftverk. Boverket anser att det är bra att denna kapacitet byggs ut. En utvärdering av omgivningspåverkan och erfarenheterna från den befintliga SFR-anläggningen är viktigt inför en utvidgning. En fråga som bör belysas är t.ex. vad det innebär att lagret ligger under Östersjöns botten. Alternativet kan ju vara att förlägga en anläggning på land.

I FUD-program 2007 tas upp att planeringen av ett Slutförvar för långlivat låg- och medelaktivt avfall (SFL) ska redovisas i FUD-program 2010.

Boverket menar att den betoning som görs i FUD-program 2007 på samhällsvetenskaplig forskning är väsentlig för att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av kärnbränsleprogrammet. Detta har antagligen också gett en bra grund för SKB:s breda och förankrade arbete kring val av deponeringsplats för utbränt kärnbränsle. Frågan om uranbrytning har också fått ökad aktualitet i Sverige. Frågan om hur SKB avser att bedriva forskning kring hur en svensk uranbrytning skulle kunna ske på ett sätt som accepteras av allmänheten och kommunerna har därmed uppkommit.

För Boverket

Kerstin Hugne

Bengt Larsson

